

Vokiečiai bombarduoja Gardiną

Rusai apleidę Vilnių

Vokiečiai svajoja apie Petrogradą

Rusai atmušę austrus Galicijoje ir suėmę 3000 belaisvių

Vokiečiai esą už dienos ėjimo nuo Vilniaus

Rusai rengiasi apleisti Gardiną ir trauktis prie Lydos geležinkelio

VOKIEČIAI BOMBARDUOJA GARDINĄ.

BERLINAS, per Amsterdamą, rugp. 31 d. — Vokiečiai pradėjo bombarduoti paskutinę rusų tvirtovę šiaurėje — Gardiną.

Rimto pasipriešinimo čia, kaip manoma vokiečiams nebus. Rusai laikys tvirtovę tik tiek kiek galima be didelių sušlyginamų nuostolių. O paskui jie pasitrauks Dauguvos linijos link, atidarydami vokiečiams liuosą kelią į Vilnių.

Vokiečiai gi, manoma Vilnių padarys centru viso savo tolesnio veikimo.

BERLINAS, rugs. 1. — Gauta žinia, kad rusai apleido Vilnių, gi Gardiną vokiečiai baigia supulti, taipgi rusai netekę vilties apginti ir išlaikyti Rygą. Dėl to militariškai vokiečių kritikai džiaugiasi ir sako, kad dabar yra atvyras kelias į Petrogradą ir jie mano, kad jų karvežiai taip ir padarys — t. y. eis į Petrogradą.

BERLINAS, rugs. 1. — Aviatoriai praneša, kad visos kariškos reikmenys išvežamos iš Gardino ir rusai gali apleisti tvirtovę bile laiku. Rusai rengiasi pasitraukti prie Lydos geležinkelio.

Vokiečiai supa Gardiną.

Viena vokiečių armija artinasi prie Gardino iš pietvakarių pusės ir yra už kelių mylių nuo išlaikinių fortų.

Kariuomenė, paėmus nedėlio Lipską artinasi prie vakarinių tvirtovės pozicijų.

Trečioji vokiečių armija, kuri paėmė Alytaus tvirtovę, yra arti Vilniaus-Gardino geležinkelio, šiaurėje nuo Gardino.

Vokiečiai yra nuo Vilniaus mažiau kaip dienos ėjimo. Sekasi vokiečiams ir pietvakariuose, kur austrų kariuomenė artinasi prie Lutsko tvirtovės, stumdama dešinįjį rusų (Tasą ant 8-to pusl.)

DAR 50,000 KAREIVIŲ.

OTTAWA, Ont., rugp. 31. — Milicijos departamentas neužgo išleisias pašaukimą 50,000 kanadiečių stoti į kariuomenę.

WASHINGTON, D. C., rugp. 31. — Rusija sutiko panakinti uždraudimą išvežti daiktus į Ameriką, bet Amerika turi užtikrinti, kad jie nebus siunčiami teutonams.

ATHENAI, rugp. 31. — Čia gauta žinia, kad talkininkų pajūrinis laivėlis išsprogdo dėl į Galatą tilto. Sykiu su tuo atėjo žinios, kad Konstantinopolio gyventojai ir valdininkai įbauginti talkininkų veikimu Dardaneluose.

TALKININKŲ AVIATORIAUS PAVYKĖ.

Amsterdam, Hollandia, rugp. 31. — Gauta žinia iš Maasbode, kad subatoje, talkininkų aviatoriai Ghent'e, Belgijoje suardę budinką, kuriame vokiečiai laikę orlaivius.

ST. CHARLES, rugp. 31. — Pėtinčioj sudegė St. Charles Malleable Iron Co. dirbtuvė. Nedėlioj — Doing file Co dirbtuvė. Vakare sudegė arklydė arklių farma, kurios nuostoliai siekia \$150,000.

Manoma, kad tą padarė vokiečių šnipai, nes visos trys įstaigos, eina gandas, dirbo del talkininkų.

NEW YORK, rugp. 31. — Kasoną kam jis neįsimašo į karę, veikme ir važiuoti kariati dangi T. Roosevelt mėgstas daug tulas vietinis biznierių pasiukalbėti apie karę ir peikia Wilhelmo Rooseveltui paremti žodžius seveltui \$10,000.

KAIP RUSAI TRAUKIASI PRIE VOKIEČIUS.

Žemlapis parodo kaip vokiečiai, stumdami prieš save rusus, eina vis tolyn į Rusiją.

Kuomet rusai liko išvyti iš Galicijos, jie pasitraukė prie pirmosios apsigynimo linijos, sudarytos visos eilės tvirtovių: Kauno, Ossovieco, Ostrolenkos, Novo Georgievsko, Ivangorodo ir k. Ta linija yra pažymėta skrytūlėliais.

Puolus Ivangorodui ir Varšavai rusai negalėjo atsilaikyti pirmosios apsigynimo linijoj ir traukėsi prie antrosios apsigynimo linijos, sudarytos iš tvirtovių: Kaunas, Alytaus,

Gardino, Lietuviškos Brastos, Lutsko (antroji apsigynimo linija pažymėta keturkampiais).

Čia jie tikėjosi atsilaikyti prieš vokiečius, bet neįstengė ir kaip parodo juoda linija — dabartinė mūsų linija iš antrosios apsigynimo linijos rusai tebelauko tik Gardino tvirtovę, kuri tečiaus yra bombarduojama ir greitai turės pulkti. Rusai dabar traukiasi prie trečiosios apsigynimo linijos — ji pažymėta trikampiais — kur rusai dar sykį bandys atsispirti prieš vokiečius. Ji prasideda nuo Rygos ir eina pro Dinaburką (Dvinską), Žarasus

(Novo Aleksandrovsk), Asmenę, Lydą (Vilniaus gub.), Baranavičius ir toliaus per Baltboksčio giria, Pinsko ir Pripetės pelkes ir Lutską, prie kurios austrai jau artinasi.

Ar įstengs rusai atsilaikyti šioj linijoj — abejotina. Rygos puolimas neabejotinas, nes vokiečiai čia sutraukė didelę kariuomenę. Puolus Rygai negali laikytis ir Dinaburkas. Vilnius ir gi nesilaikys. Pinsko pelkės ir gi vargiai užstos kelią. Beto vokiečiai eidami iš šiaurės ir pietų, gali rusus apsupti tose pelkėse.

Apsišvaigykim, kunigai surado tvorę, rausia, knisa lietuvių visuomenės daržą. Neužmirškim, kad jie sukels ir vėl didelį žvejį, jei panorėsim sutvarkyti naminius reikalus išvairdami deglają už tvoros. Jie dabartinę lietuvių meksikoniskos politikos suirute jau daug pasinaudojo. Laikraščiai, su kuriais dar skaitosi visuomenė, turi išvien pareikalauti negimusių "Gurbo" rašėjus apleisti brokliniškę Meksiką ir atnaujinti pirmieji santaiką! To reikalauja naminė tvarka ir laikraštinių etika. Užteršto atmosferoj kvėpuoti negalima.

Pr. S. Zmogus.

Vakaras

omenes Muz. Dramos Draugystės

Sept. 5, 1915

NEJE, 2242 W. 23rd Pl.

Inžanga 25 ir 35c

Parasitų J. Uktverio

degusio Teatro"

nis ir šokiais

Įjavedžių Atidai

OS FOTOGRAFIJOS CHICAGO

0 dienų tikrai 60

žinimas kainų ant visokų vestuvių pa-

ne perpusę kainos. Užtaigi apsimoka

ane atvažiuoti ir bemaž \$2.00 ant kiek-

eno tuzino sučedti.

temis ir visa darbą gvarantuojau.

P. RASHINSKI

S. MORGAN ST., ir 665 W. 18 St.

ER & SUPPLY CO.

LAIKO MATERIOLA"

h Halsted iki Peoria Sts,

to. Mes užlaikome visokio materiolo

ne daug pigiau negu visi kiti. Taipgi

es korporacija

Lietuviams, norintiems indėti pinigų

na gali būti ištraukta trumpam laike.

Sėry kaina greitame laike pakils. Si-

ir pardavinėjimu ukių ir žemės, sten-

izavinimui ir jei bus malonu suteikti

link pirkimo sėry arba ukių.

vestment Company

CHICAGO, ILL.

VISUOMENEL.

Arkansas 7-ą dieną Rugsejo-Septemb.

mos ir taipgi nedirbtos žemės pigiai ir

išmokėjim.

ta visokiais įjvais, kornais, bulvėmis, a-

idinkai, taip kad galima pirkti dom ir pa-

lietuvių fermerių, 2 viorštai iki miesto

mylis, 1 bulius, 17 avių, 14 kiaulių. Viso-

lygus laukai, visa aptverta dratine tvo-

deniu. Parsiduoda pigiai ir ant lengvų

budinkai, gražūs sodnai. Žemė juodkėnis

atles, arti lietuvių fermerių. Žemė apsta-

er airkliai, 1 kumelis, 1 mūlas, 4 karvės, 3

darų ir mašineriją, taip kad nieko dau-

16852. 80 akrai, 50 akrai, 50 akrai, 50 akrai,

geri budinkai, maži sodnai, graži

juodkėnis matytas su žvyriumi ir molu,

javų, kaip kviečių, rugių ir kitokių auga-

kelio ir miestuko. Namai prastai, bet dar

aptaisius yra galima gyvulus laikyti. 16

ty darvi gerą gyvenimą ir pinigų. Geras

gios, antra pusė bangauta.

yra veltina nepareisti šios progos, nes

farmų mes užtikrinam, kad kiekvienam

farmas nupirkti lietuviai, nes jos randasi

ar laišku, nes tos farmos bus parduos

J. D. SIMANOVSKI,

way Exchange Bldg., Chicago, Ill.

Abgar-Sallan (Kastar Abgarovič)

PERVĖLU

POMIRTINIS PASAKOJIMAS

Vertė Kazys Baronas.

(Tąsa.)

Jau ant viešbučio laiptų jie išgirdo atbalsius garsaus kalbėjimo Veicardo kambaryje. Ona nenoroms pagreitino žingsnius, jubilierius sekė paskui ją. Iš kambario girdėjosi...

Jie

lis draugas pakviesiu. Dalykas yra svarbus, o pacientas savimi taip brangus asmuo visai draugui, kad aš nenoriu imti atsakomybės ant savęs vieno.

Čia Veichardui pasidarė blogai: jį ėmė taip smaugti, kad rosis jam paskutinė valanda išuše.

— Rugštingamio! — suriko ofesorius. — Ponas Jablonskis, — tarė jis jubilieriui, — mairkite tuojaus nuvažiuoti pas koliašą ir atvežti man dvi rugštingamio kimštinėles. Tik, dėl evo, greičiau!

Jubilierius išlėkė kaip kulpa. Profesorius gi su Onos palba pradėjo tyrinėti. Jis purgalvą ir veidus jo vis labiau labjauis raukšlėsi.

— Aš labai bijausi, kad mane pervėlai pakvietė. Liga nuėmė pertoli; visi organai užnuohti. Ar yra čia telefonas?

— Turbut yra.

— Aš einu pakviesti draugas. Jis nuėjo.

Už bertainio valandos sugižo mbarin. Paskui jį slinko vii persimainiusiu veidu vieščio savininkas. Dar iš konriiaus skriejo į Onos ausis nusmingas profesoriaus balsas.

— Jūs nežinote kas pas jus vena jūsų šunes budoj. Tai rsus žmogus. O pas jus toa tvarka, kaip pas žydą tvar. Tuojaus man kad būtų išlyta.

— Tuojaus bus visur padarytvarka, — teisinosi nusiganas viešbučio savininkas.

— Tai žiurėk, o ne tai atvedu ojaus sanitarinę komisiją. Indien jūsų viešbutį uždarys, d jis neterštų oro.

— Pone profesoriau, — murejo nusigandęs nutukėlis, aldingai rankas susidėjęs.

— Su manim juokų nėra! mo asistentas pridabos, kad skas būtų padaryta kaip reia.

— Bet tas labai brangia atsi-na.

— Tai jums geriaus būtų vie-utį uždarius?

— Viskas bus padaryta taip aip tamista liepiate.

— Jūs būsite man asistentu, -atsiliepė profesorius į jubi-eritį ir juodu ėmė taisyti prie-iaš oru kvėpuoti.

Rugštingamius išsyk pagelbėjo, smaugumas už kelių minučių raėjo ir ligonio veidas sura-ėjo ir paaiškėjo, bet karštis atomai ėjo didyn. Ligonio also spēka augo, jis beveik rė-ė ir jo žodžiai vis ėjo aiškyn.

— Duokit man saulės! Sviesos! Ištieskite drobę ant pira-nidos! Aš piešiu paveikslą! Didelį paveikslą — paveikslą nusų ateities!

Visi nutilo ir su atsidėjimu lausėsi. Ligonis kalbėjo gar-iai. Jis aprašinėjo reginį pie-iamą jo dvasios akimis.

— Žiurėkite, žiurėkite kaip paveikslas auga. Kaip jis eia pirmyn. Eina pulkai... Seni lvarininkų pulkai!... Tie patys tą ties žalgiriu buvo. Visi y-a, visi iki vienam čia... Skam-ja himnas "Mergelė Svenciaua-ia." Einu į pergalės kovą ant mžinojo priešo, nedorojo kry-uočio senatorių praainiai, ri-eritų ainiai. Senovės herbai šlevėsuoja ant vėluvų. Leopardų odos kabo ant pečių, gusarų

sparnai šlama už pečių. Raguo-linės susirėmė mišku...

Profesorius pašlapino rank-štuostį lediniam vandenį ir uždėjo jį ant degančios piešėjo galvos. Ligonis nutilo ant va-landėlės, bet tuoj numetęs ša-lin kompresą, garsiai sušuko:

— O kas tai tokio? Naujas ištempimas. Eina valstiečiai! Keistos veliavos vežinamos ge-raldikams. Bažnytinės karu-nos su Motinos Sv. ir šv. Juoza-po paveikslais... Veliavos su keistais ženklais: dalgės, pjau-tuvai, retėžiai, arkliai ir spatai blizga ant jų nuo saulės švie-sos! Eina valstiečiai! Sviesio-se akyse žiba vilko užsispyri-mas, suspaustos lupos kvėpuo-ja kerštu. Džymalų giminė iš-ėjo į kovos lauką su vokiečiais...

Kaip ir visuomet, baluoja tri-nyčiai, paulinų plunksnos iš-duoda malonų blizgėjimą, bet meškinėse lupose vietoj dalgiiu blizga angliški šautuvai ir spin-di durtuvai, nugalasti ant kai-miniškųjų galastuvų. Ponas Vladimiras pučia į auksinį ra-gą... O valstiečiai plaukia lyg begalinių jūrų vilnys...

— Karštis auga, — pašnabz-domis patėmijo profesorius.

— Ponas Jablonski, — tarė jis į besiklausančią ligonio kle-dėjimo auksorių, — meldžiam tuojaus nueiti į čia šalimais e-sančią Pipeso aptieką ir atneš-kite štai štuos vaistus.

Jis greitai parašė receptą ir atidavė jį auksoriui.

Veichardas vis tebekliedėjo.

— Naujas ištempimas... Bal-ta, kaip savanas veliava plevė-savo ant kariuomenės, ant jos aiškiai ištolo matyties du juodi supinti trikampiai... Tai žy-dai, lenkų žydai eina į kovą! Juos veda ainis Berko Jose-fiaus... kailines kepurės užsidė-jo ant galvų... Akyse liepsno-ja bedugnės ugnis, dega kerš-tingas kerštingas pyktis!

— Akis už akį! Dantis už dan-į! — skamba biblijinis šauks-mas. Senasis Testamentas ne-žino atleidimo! Atgimęs Jan-kelis skambino cimbolais, taip kad pagal taktą širdis krutinė-je šokinėja... Žydai eina pirkti sau piliečių teises!

Jablonskis atbėgo su vais-tais... Vos su vargu pasisekė jiems įpilti miksturą į tvirtai suspaustus ligonio dantis. Jis biskį nurimo.

Už kokios valandos po at-važiavimui profesoriaus Juev-skio, pradėjo atvažinėti per te-lefoną sukvieisti jo draugai.

Pirmiausia atvažiavo pro-fesorius Vzesnievskis, jau senis, su nuskustu veidu, kas jį darė panašium į anglą, bet ir ištik-ryjų, jis didesnę dalį savo gy-venimo praleido Anglijoje.

Atvažiavęs į viešbutį, jis be-laukdamas kol susirinks drau-gai, priejo prie ligonio lovos ir atydziai į jį pasižiūrėjęs, pa-klausė:

— Kas čia tokio, kolega, ka-me dalykas?

— Piešėjas Veichardas, sun-ki užleista liga, nupuolimas širdies veikimo ir inkstų užde-gimas.

— Hm! hm! Nieko stebėti-no, artistiškos ligos. Pinigai lengviai įgijami. Vynai, paste-tai, triufeliai ir ikti marcipa-nai, bet tai Veichardas, tai rei-kia gelbėti... Didelis talentas, beveik genijus... Kokis gi ju-sų prognozas, kolega?

— Blogas! Negali būti blo-gesnio...

Vėl pas ligonį prasidėjo smaugimas. Jablonskis pa-siskubino su rugštingamiu.

Tuom tarpu tik ir girdėjosi barškinimas ir duris ir vienas paskui kitą įeidavo medicinos žvaigždės. Dr. Vaclavičius, profesorius Bžežičkis, docentas Kolodzeiskis apsupė ligonį.

Senis Vzesnievskis pirmas iš-tyrinėjo pacientą. Išklause, išbarškino, pamojo ranka ir prašnabzdėjo Vaclavičiui, kuris rengėsi prie tyrinėjimo:

— Palikit, kolega!... Mums čia nėra ko veikti! Atiduosi-me pacientą į bažnyčios atsto-vų rankas, o patį eisime, nes mes nesame ant tarnybos pas graborių.

— Vieną valandėlę, — spy-rėsi Juevskis, — įsiklausykite gerai.

Kokia jam iš to nauda, — at-sakė Vzesnevskis, — jeigu bu-ty nors mažiausias šešėlis vil-ties, aš prie Veichardo prase-dėčiau ištisą parą ir dar dau-giau... Nors laikraščiai manę už tai pagirtų, bet čia... čia nėra jokios vilties. Šiandien vakare prasidės agonija... Ti-kėk žodžių buvusio gydytojaus laivyno jos karališkos didybės, karalienės Didžiosios Britani-jos.

Ona pastirusi klausėsi tos kalbos. Antgalo Juevskis žvilgtelėjo į ją ir pasilenkęs pašnabzdomis tarė Jablons-kiui:

— Išveskite seserį!

— Jau nebereikia! — ji sušu-ko ir garsiai pradėjo verkli.

— Štai tau, — prašnabzdėjo Vzesnevskis, — pas mus yra ir moteriška muzika... Kas ji? paklausė jis Juevskio.

— Sesuo!

— Galima buvo išslyk dasi-proteti... Ji per daug sena ir korrektiška dėl draugės... Na sudiev, kolegos!

Čia pribėgo Jablonskis ir pradėjo ką tai kišti seniui į ran-kas, pastarasis jį atstumė, lyg nuo ko gindamasis... Antga-lo sušuko susierzinęs:

— Gi likite sau su savo mo-mona, kas aš jums, valdininkas laidotuvių biuro, kad gauti go-norarą už mirties konstantavi-mą... Leiskite mane, balandė-li!

Jis nusilenkė Onai ir išėjo.

Paskui jį, viens paskui kitą išėjo visi daktarai, apart Juev-skio.

Pastarasis atsiveikindamas su Vaclavičium, tarė:

— Meldžiame, kolega atbuki-

te šiandien už mane pas grovą Valnogradskį ir bukite taip ge-ri, užėikite klinikan ir pasaky-kite mano asistentui Kurdeliui, kad jis tuojaus ant valandėlės užvažiuotų čia pas mane.

— O ar ilgai jūs čia sėdėsite?

— Iki vakaro.

— Ar yra pas jus kokia viltis?

— Aš niekad jos nežudau.

— Linkiu pasisekimo.

Ir Vaclavičius išėjo.

Viskas nutilo.

Laiškas iš Lietuvos

Stanislovui Donaičiui į Hoo-sick Falls, N. Y., rašo jojo tėvas Martinas Donaitis iš Kauno rėdybos ir apskričio, Seredžiaus parapijos, Pikčiūnų sodžiaus.

Parašysiu kelius žodelius apie mūsų padėjimą, kur ir kaip mes gyvename. Esam išvary-ti netoli Nevėžio. Iš namų iš-ėjom 15 gegužės. Prie Duby-sos eina dideli mušiai. Neži-nom, ar besugrįšim į savo na-mus. Trobų mažai bėra — vo-kiečiai sudegino. Laukai pa-liko nesėti, gyvuliai atimti. Ką išvežėm su vienu vežimu, tai ir viskas. Da keletą gyvulių iš-gelbėjom, ale neturime kur lai-kyti.

Visas Girkų kaimas sudegin-tas, Pikčiūnų kaimo sudeginta pusė. Musų trobos da nesu-degusios. Nežinome kaip to-liaus bus.

Pas mus naujienų daug, — negalime jų visų aprašyti. Esa-me varge ir ašarose paskendę. Dabar da vasarą, šiaip be taip, o kai ateis žiema, kur tuomet dingsime.

Viskas pabrango. Duonos svaras 10 kap., mėsos — 70 k., šieno birkavoas 10 rub. Vasa-ra netikusi, lietaus visai nėra; dienos karštos, o naktimis šal-

nos. Javai visai prasti.

Vokiečiai pasirodė pas mus 1 balandžio. Jie ėmė javus, gy-vulius, mėsą, drabužius ir jau-nus vyrus, kuriuos išsivare Vokietijon; o merginas susi-gaudydami gėdimo. Mes gi pamatę vokiečius pasislėpėm girioje; išsivareme kiek spėjo-me į girią ir gyvulių. Maistą naktimis gabendavomės. Daug vargo prikenėjome kol kitur išvažiavome. Dabar mes esame visi kartu. Bet daug yra to-kių, kurie tėvai vaikų nesuran-da, o vaikai — tėvų. Išblaš-kyti į visas puses: vieni Rusi-joje, kiti Vokietijoje, treti da kitur. Daug yra ir mirusių. Miestai sudeginti, bažnyčios su-daužytos, viskas išgriauta.

Sudiev, mylimas suneli, gal jau nebesimatysim.

Martinus Donaitis.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS"

Yra progą dėl lietuvių mokinties amato prie čėverųjų taisyimo ir naujų dirbimo. Tą amatą išmokęs turėsi gerą darbą ir ge-rą ugdarbi. Įstojimas nedaug kainuoja. Apsimau išmokyt 2 mėnesiu laiko. Pas-kui pristatysiu prie darbo. Taipgi turiu 2 šapas ant pardavimo. Biznis gerai išdirb-tas. Geriausia vieta su gerais intaisymais, naujos geros mašinos. Vienoj šapoj į savaitę laiko galima uždirbt \$50, o antroj — \$100.00. Per abidvi gali-ma padaryt \$150. Viena šapa kainuoja — \$600, o antra — \$1,600. Kreipkitės laišku: SHOE SHOP 322 Mulberry St., Rockford, Ill. Old phone 2382; New — 14162.

IŠSKIRIANT YPATIŠKA VIZITĄ

paveikslas, nusis-tas savimiems na-mo arba toms gim-i-nėms, kurie dau-giausia paisy apie tave — priduos dau-giausia džiaugsmo. Šios gadytės foto-grafystė tai nėra joks sunkumas, bet tai yra vien džiaug-smas paveiklo nu-sitraukime. Padaryk sutarti šiandien.

P. CONRAD, 1313 S. Halsted St. Chicago.

Jau galima gauti senai lauktąją Shakespear'o tragediją

MACBETH

eilėmis
lietuvių kalbon
išversta K. Jurgelionies

Tai yra tragedija, kuriai nėra lygios visoje svieto literaturoje. Kiekvienas literatūros megejas privalo ją turėti.

MACBETHO Popieriniais apdaraais 70c
KAINA: drobiniai apdaraais 85c
de lux odmeniniais ap. \$1.50

Užsakymus su pinigais siųskite adresu:

"NAUJIENOS"

1840 So. Halsted St. Chicago, Illinois

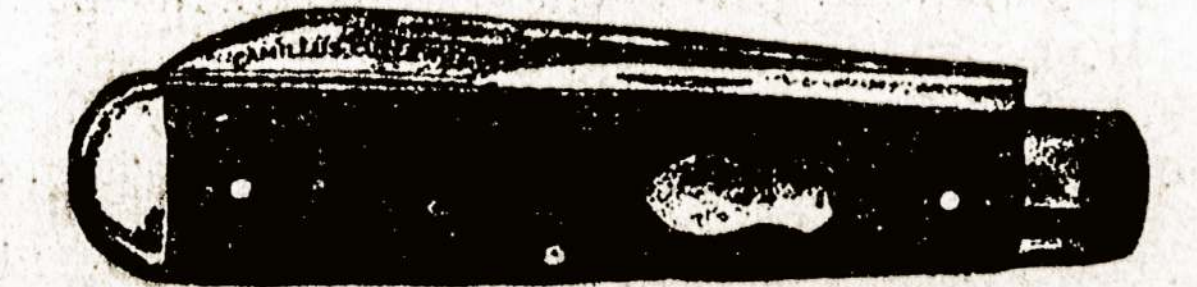

Geriausios 5c. Cork-Tip Cigaretai Amerikoje

Parduodami visų parduotuvių visur.

Fountain Plunksna su kabliuku, auksinė, gvarantuota 14K.

Dykai už 75 cėlus Kuponus arba Pakelių Priešakius.

Kilėninis Peilis. 2 Gėlės.

Dykai už 60 cėlus Kuponų arba Pakelių Priešakius.

(Ši mėnesio susidomė (iki Dec. 31, 1915))

Iš šalies žiurint

Tariant d-ro Arnold žodžiais, niekas nėra taip pavojinga, kaip vienam laikytis ramiai, kuomet visas pasaulis juda. Nuo betvarkio judėjimo nevysada galima ramiai užsilaikyti.

Iš šalies žiurint į aršęjančią mūsų praktikos atmosferą norisi tarti, jog esą tokioje atmosferoje laipsniškai apsiptatę su kasdieniniu gyvenimo bėgiu ir jokių permainų, pagerinimų nereikalauja. Arčiaus prisizūrėjus dabartiniam visuomenės bruzdėjimui prisimena maždaug tokio turinio pasaka:

Tulioje ramioje šeimynoje buvo du vaikai. Juodu abu rodosi po aštria tėvo disciplina, butent: vaikams buvo uždrausta susieiti su vaikais, bėgiojančiais ant gatvės. Gi vaikai tuo neužsiganėdino — jautė stoką į vairumo.

Nors vaikų pavyzdingas ramumas ir džiugino tėvus, bet išblyškęs, sunykęs jų gyvenimas siūlė tėvams daug rūpesčio. Galop motina patėmijo vaikų didelį troškimą muzikališkų žaislių. Siurkštaus budo tėvas ir tai draudė. Motinos širdis vaikams visada, it žolei ryto rasa. Per ilgą maldavimą motina gavo daleidimą vaikams nupirkti žaidimo bubnelius. Vaikai gavę po bubnelį umai atsigavo, tarytum žuvis tyrame vandenyje! jie tapo gyvesni, skaistesni. Tėvų veidai švietėsi džiaugsmo šypsa, o akis žėrėjo atgautos vilties liepsna. Ir ko nesidžiaugti. Pigus ir mažas dalykėlis pralinksmino visą namą.

Sykį tėvai palikę vaikus beždžiant patį prasišalino nuo namų. Tuo laiku ant gatvės auklėti kaimynų vaikai išgirdę name bubnelių atskartojanti bildęs bailiai žvalgydamiesi, stapčiodami prisiartinio prie langų pasiklausyti: "Tik vaikai! Suaugusių balso nesigirdi! Gatvių akyplesos umai suvirto stubon. Ramus vaikai nustebo, bet tuč-tuojaus apsiptato...

Gatvės vaikai pasiklausė, kad du bubneliai vienaip skamba, pradėjo ginčyties. Vieni tvirtino, kad viens bubnelis garsesnis, kiti — kad antras. Pasidalinę į dvi puses jie pradėjo bubnelius daužyti kumštėmis, akmenais ir net kojomis spardyti, kiekvienas norėdamas savo bubnelio balsą išskelti augščiau. Akyplesų armyderis užglušino bubnelių balsus. Galop vėją gaudos tais pačiais įnagiais pradėjo bubnyti vieni kitiems galvas. Bubneliai liko sumušti; butų gavę muštį ir jų savininkai, jei ne tėvų pagrizimas.

Tėvai sugrįžę nustebo. Išvaikę gatvės auklėtinius lauk ir prisizadėjo daugiau niekad nepalikti namų nesuaugusių vaikų priežiurai.

Pirm 1904 m. Lietuvos gyvumo kaip ir nesimato. Jauna inteligentija nekantravo. Toki sunkūs rukai tiesiog juos kanikino. Troškimas dvasios maisto, sielos muzikalo instrumento — spaudos buvo neužgesinamas. Jie vis jausdami Muravjovo, cirkuliary geležinę leteną — įjieskojo svetur susiraminimo. Vieni prisiglaudžia Prusuose, antri Šiaurinėje Amerikoje.

Sugaudę kiltų, geros valios minčių akordai, suskambėjo, suskambėjo užgautos PLUNKSNOS stygos, prašvito artojų bei manufaktorių vergų suni-

res dvasios apartmentas.

Prūsų spauda džiugino Europos lietuvių, Amerikos spauda — Amerikos lietuvių.

Apie aušrininkų ir jų kultūros žygius rasi daugumas žino; tad nėra reikalo čia atkartoti.

Apie Amerikos lietuvių spaudos pirmutinius žingsnius maždaug paminėta "V. L." jubilejiniame numeryje. Taipgi gerb. d-ras Šliupas savo laiku nemaža priminė raštu ir žodžiu.

Kiekviena pradžia nepakenčiamai sunki. Amerikos lietuvių laikraštiniškai šiandien turi kuo pasidžiaugti atsiminus vsą yargą, panieką, iškaščius ir ir laiko nuostolius.

Kiekviena pradžia nepakenčiamai sunki. Amerikos lietuvių laikraštiniškai šiandien turi kuo pasidžiaugti atsiminus vsą yargą, panieką, iškaščius ir ir laiko nuostolius. Visi žino, jog lietuvių buvo nei kiek neartimesni civilizuotiems žmonėms, kaip ir laukiniams. Ką jų ilgaskvernias vadas sučiurškė, sūcypė, tai jie pyldė neatsižvelgiant į jokių kulturingų žmonių teises. Kalbu apie jų kruvinas vestuves, krikštynas, šermentis bei užpildinėjimą ant kalbėtojų ir laikraščių platintojų šioj šalyj. Mūsų pirmutiniai kalbėtojai, t. misionieriai, tarp indijonų. Tai buvo imtynės progreso su dogmatiškų prietarų baisumu. Ačiū kalbėtojų kantrumui kova buvo imtynės progreso su dogmų progresyves organizacijos ir spaudos buinumą, yra kuo pasidžiaugti. Ypač darbinikiška spauda, kaip kiekvye taip ir kokybe prasimušė minių priešakin. Mat lietuvių darbininkų tauta.

Po ranka turėdamas "V. L." 1903 ir 1904 m. kompleksus norisi manyti, jog inkvizicijos agentams neliko papėdės abeluose lietuvių reikaluose. Intelligencijos vienybė ir jų spėkos nesulaužomos. Čia figuruoja visi ištikimi visuomenės veikėjai: laisvamaniai, tautininkai ir socialdemokratai. Sunkų juos atskirti vienus nuo kitų. Tenai gerbiama d-ras Šliupas riša tarptautišką darbininkų susivažiavimo klausimą, taipgi stipriai, ramiai, kad lietuvių darbininkai turėtų dalyvauti tarptautiškame socialitų susivažiavime. Hollandijoje, Pam tikslui ir aukos buvo renkamos. Ten pat aiškiausiai figuruoja gerb. velionio kun. V. Dembskio ilgi straipsniai, agituojantys lietuvių darbininkus susijungti, ypač straipsnis "Lietuvių darbininkų susivienijimo reikalai." Čia jis sako: "Lietuvių inteligentai, kurie vadinas socialistais ir stoji už proletarijato reikalus, neturi tiesos varžyties savo ypatiskais reikalais ir nesutikimais ir tuo kenkti proletariato augimui ir susipratimui. Intelligenti priefermė, ne paisant savo ypatiskų simpatijų ar antipatių, eiti turi yra papuošimui mažo ar didelio lietuvių knygynėlio. Bet paskutinių laikų "V. L." kompleksai, taip puošia lietuvių knygynėlį, kaip senai pastipės arklys mažą miesto sodinė..

Anglų poetas Pope pasakė: "Dar niekad nebuvo jokios partijos, frakcijos, sektos, su kalia-nors kokio slapto suokalbčio, kur paskutiniai ignorantai (nežinliki) neišsoktų smarkuoliais." Jau šiandien žiurint į "V. L." prie poeto Pope žodžių nėra ko pridėti ne atimt. Žodžiu 1903 ir 1904 m. "V. L." komplekai, tai yra papuošimui mažo ar didelio lietuvių knygynėlio. Bet paskutinių laikų "V. L." kompleksai, taip puošia lietuvių knygynėlį, kaip senai pastipės arklys mažą miesto sodinė..

Anais metais žinomas alfabetas J. K. "V. L." pagarsino konkursą už parašymą straipsnio: "Kodel socialistai praktiškai esą prostitucijos palaikytojai nors teoretiskai tam priešingi?" Kas aktyviausia, kad pats "V. L." redaktorius prie tokio konkurso uoliai ragino savus bendradarbius. Berods, "Tėvynės" redaktorius pats budamas socialistu įėjo minėto konkurso komisijon pastovėti prie chuliganiskų svarstyklių ir pasverti nesamonių tirštumus. Nors "V." red. ir komisijos rezignavo, bet gatvės auklėtojus pabarė, tik tylėjimu. Ar ne puiku?

Visa pažangioji inteligentija, neturinti drąsos užsiginti lietuviams esanti, iš vienos pusės ir gailėdamosi puslaukinių bažnyčių auklėtinių, savo santautiečių — iš antros pusės, stumė juos artin kulturingų tautų link; o tinginystės tėvai Romos burtininkai įsispyrę traukė savo santautiečius atgal senovės amžių link. Pasak Thomas Carlyle žodžių "A thinking man is the worst enemy the Prince of Darkness can have," (Mintijantis žmogus blogiausias priešas, kurį Tamsybės Princas gali turėti).

Gal niekas taip nepavargo, kaip lietuvių (išskiriant meksikiečius ir lenkus) klausant bei žiurint į iškraipytus rustus nedėliniuose tribunoluose *tam-sybės princų* veidus.

Pas rusus yra priimtas išsireiškimas: "Koliojosi kaip vežikas." Pas lietuvių toj pačioj prasmėj sako: "Keikia, kaip kunigas."

Profesorius Carvor'is sako, jog amerikonių kalboj nešvarus žodžiai gema smuklėse ir paleistuvystės namuose. Ypatos, nelankančios minėtų istaigų, daug amerikoniškų žodžių nesupranta. Lietuvių-gi riebiausius žodžius parsineša iš bažnyčios, kuriuos paskui vartoja ginčiuose su savo priešu. Tie tamsybės princas, tai gyvi *keiksmo žodynai* pučiasi, storėja nuo naujų terminų (ciciliškai, chamai etc.). Ne veltui liuteroniški kulturingi mūsų santautiečiai latviai žiopiausį savo kaimyną supykę pravardžiuoja "laichi" (lietuvių). Žinoma, mūsų kunigai latvių kultūros nepripažįsta, nes latviai liuteronai.

Bet štai "Vienybės" namo šeimnininkas prasišalina palikdamas linksmi, ramius, da augančius likrus tėvynainius beždžiančius dvasiniais muzikaliais instrumentais. Rods *Dei gralia* viskas, — tik džiaugies. Bet kas tau.

Gatvių akyplesos išpradžių bailiai, ant galų pirštų priejo prie "Vienybės" lango, apsižvalgę, pasiklausė — nėra Mačio! "Ei! Ei! Eikit čia!" sušuko didžiausias. Visi urmu susirito "Vienybės" naman. Griebė savotiškai šeimnininkauti. Išvaikę, ką name rado ir iškišę susivėlusias galvas pro langą, spjaudė ant praeivių, kurie jų pirmiau negodojo.

Anglų poetas Pope pasakė: "Dar niekad nebuvo jokios partijos, frakcijos, sektos, su kalia-nors kokio slapto suokalbčio, kur paskutiniai ignorantai (nežinliki) neišsoktų smarkuoliais." Jau šiandien žiurint į "V. L." prie poeto Pope žodžių nėra ko pridėti ne atimt. Žodžiu 1903 ir 1904 m. "V. L." komplekai, tai yra papuošimui mažo ar didelio lietuvių knygynėlio. Bet paskutinių laikų "V. L." kompleksai, taip puošia lietuvių knygynėlį, kaip senai pastipės arklys mažą miesto sodinė..

Anais metais žinomas alfabetas J. K. "V. L." pagarsino konkursą už parašymą straipsnio: "Kodel socialistai praktiškai esą prostitucijos palaikytojai nors teoretiskai tam priešingi?" Kas aktyviausia, kad pats "V. L." redaktorius prie tokio konkurso uoliai ragino savus bendradarbius. Berods, "Tėvynės" redaktorius pats budamas socialistu įėjo minėto konkurso komisijon pastovėti prie chuliganiskų svarstyklių ir pasverti nesamonių tirštumus. Nors "V." red. ir komisijos rezignavo, bet gatvės auklėtojus pabarė, tik tylėjimu. Ar ne puiku?

Visa pažangioji inteligentija, neturinti drąsos užsiginti lietuviams esanti, iš vienos pusės ir gailėdamosi puslaukinių bažnyčių auklėtinių, savo santautiečių — iš antros pusės, stumė juos artin kulturingų tautų link; o tinginystės tėvai Romos burtininkai įsispyrę traukė savo santautiečius atgal senovės amžių link. Pasak Thomas Carlyle žodžių "A thinking man is the worst enemy the Prince of Darkness can have," (Mintijantis žmogus blogiausias priešas, kurį Tamsybės Princas gali turėti).

Anglų poetas Pope pasakė: "Dar niekad nebuvo jokios partijos, frakcijos, sektos, su kalia-nors kokio slapto suokalbčio, kur paskutiniai ignorantai (nežinliki) neišsoktų smarkuoliais." Jau šiandien žiurint į "V. L." prie poeto Pope žodžių nėra ko pridėti ne atimt. Žodžiu 1903 ir 1904 m. "V. L." komplekai, tai yra papuošimui mažo ar didelio lietuvių knygynėlio. Bet paskutinių laikų "V. L." kompleksai, taip puošia lietuvių knygynėlį, kaip senai pastipės arklys mažą miesto sodinė..

Anais metais žinomas alfabetas J. K. "V. L." pagarsino konkursą už parašymą straipsnio: "Kodel socialistai praktiškai esą prostitucijos palaikytojai nors teoretiskai tam priešingi?" Kas aktyviausia, kad pats "V. L." redaktorius prie tokio konkurso uoliai ragino savus bendradarbius. Berods, "Tėvynės" redaktorius pats budamas socialistu įėjo minėto konkurso komisijon pastovėti prie chuliganiskų svarstyklių ir pasverti nesamonių tirštumus. Nors "V." red. ir komisijos rezignavo, bet gatvės auklėtojus pabarė, tik tylėjimu. Ar ne puiku?

Visa pažangioji inteligentija, neturinti drąsos užsiginti lietuviams esanti, iš vienos pusės ir gailėdamosi puslaukinių bažnyčių auklėtinių, savo santautiečių — iš antros pusės, stumė juos artin kulturingų tautų link; o tinginystės tėvai Romos burtininkai įsispyrę traukė savo santautiečius atgal senovės amžių link. Pasak Thomas Carlyle žodžių "A thinking man is the worst enemy the Prince of Darkness can have," (Mintijantis žmogus blogiausias priešas, kurį Tamsybės Princas gali turėti).

Emersonas pasakė: "Every violation of truth is not only a sort of suicide, but is a stab at the health of human society." (Kiekvienas peržengimas teisybės ne vien tik nusizudymo rūšis, bet podraug ir nudurimas žmoniškos sveikatos).

Nelabai senai, ta pati "V. L." išleido antras nesamones, buitent visuotinę protestą prieš "Laisvę" ir "Kovą" už daug "gerbiama" Yčo pavadinimą davatka. Šį kartą poeto Pope žodžiai rodo vien tik "V. L." paaukauti.

Tariant Pope žodžiais paskutiniai ignorantai matėsi "V. L." dievo apleistą "negramotni" korespondentai ir jiems panašūs kaip ve, Waterburo smuklininkas. Juk po smukles rinkti parašai po provokatoriška blanka, kur daugiausia pritarė tik kryžiuok, tai, anot Emersono, nudurimas žmoniškos draugiškos! Nors su Yčo apsidžiaugę ("T." No. 5)), bet "V. L." prieš visuomenę ir apšmeištusius nepersiprašė. Ale kas tau! Ogi tie patys kryžiuok pasirašysieji savo vardą pradėjo rinkti "šurkščius" žodžius socialistų laikraščiuose. Ir daug jų pri-rinko. Tik klausykite: "lautietis," "partija," "savięji," "atsiskyrėliai," "partija," "P. Basanavičius" etc. Matot kokia "moralybė!" Tik sulyginkit: "V. L." No.25 pabarimus už nešvarių kitų laikraščių kalbą. Klausykite: "...bile koks Judošius — latras tyčiojasi..." "Avanturiški mūsų laikraščiai," protiška anarchija," doros praradimą," "piktieji žvėris." O No. 26: "Deriški supuvėliai laikraščiai," "palaidunai laikraštini-kai" etc.

"Ateities" No. 25 tie patys "literatai" ir gi piktinasi už nešvarią kalbą ir "mokiną" mandagumo taip: "Gatavi vieni kitus išnuodinti", kas priešinsis laisvę sau į pragarą" etc.

Kuomet "Keleivis" pavadino "V. L." "Vienybe Liežuvininkų," tai "V. L." pasipiktino ir jos auklėtiniai (Lawrence, Mass.) leidosi po smukles rinkti parašus boikotuoti "Keleivį." Bet tai neviskas. Atvažiavo kun. Ališauskas. Vasil—Kutra pirmutinis smarkuolis kovot už "teisybę." Atvažiavo Yčas — antras smarkuolis Balevič—Balutis. Atvažiavo p. Šimkus — trečias smarkuolis Z. Jankauskas. Pirmutiniu du, pasislėpę už savų šešėlių (pirmas už Kutros, antras už Konkulausko), sumanė jezujitišką tikslą atsiekti; kuomet tretysis, tik apsilvėjęs kvailiuo margaisiais, atlošęs patriotišką monologą, žemai pasirašė Z. Jankauskas.

Sveika pasijuokti iš girtų, bet skaudu juokties iš pamišusio. Žiurint į Z. Jankausko ("V. L." No. 15) kvailiuo margainiuose nusijuoki, bet... su skausmu. Visas jo monologas (kur perdem kalba iš pirmos ypatos: aš, man, mane etc.) ir logika, tai girtos kumos fotografija.

Lai Z. Jankauskas nekaltina laikraščių, kuomet sviete randasi, tokie, kaip Kutra, Balutis, Grikštas ir Jankauskas. Jei vėjagaudos įsilaužia šventos ramybės naman, tai namas savo vertės nenustoja.

Tauta be spaudos — mirusi. Kiekviena kulturingesnė tauta be laikraščių negali gyventi, kaip be oro ir vandens. Kaip nekalbėsime visgi laikraštija yra veidrodžiū žmonių gyvenimo.

Pusė tuzino susikompromitavusių ypatų dar nereikia tiek pat ir laikraščių. Laikraščiai palieka laikraščiais, o individualai individualais. Laikraščius mes privalom tobulinti, o ne

beikotuoti, bet individualai tobulinti, tai mums svetimas dalykas, o prie to ir negalimas.

Z. Jankauskas pats už save kalba ("V. L." ir "Ateityj" No. 15), jog ne, jį protas valdo, bet jis protą valdo. Ir to užtenka. Sykį pražudytas protas nesugrąžinamas. Tą žinom iš daktarų aprašymų.

Emersonas pasakė: "Knyga yra geriausias daiktas prolingai ją vartojant ir pragaištingiausia — neišmintingose rankose." Nuo tokių nešmanėlių rankų, kaip kad viršminėtų individualų jaučiam nemažą morališką pragaištį, bet pergyvenom Olšauską su žydiškais lietuvių laikraščių leidėjais, pergyvensim ir kitokias kunigų auklėtinių atakas.

Galima apgailestauti tokius apsioreiškumus, galim šaukti "O tempora, o mores, tečiaus pasak tulo rašytojo turim apsi-saugot jaučio iš priešakio, asilo iš užpakalio, niekšo iš visų pusių. Ir beabejo žmonės turėsi už daug tolerancijos žiurint į tokius žemus siekius, kaip laisvę kraščio leidėjas viešai apšaukia kito laikraščio leidėjus žydais; arba vieno laikraščio redaktorius reikalauja kito laikraščio redaktoriaus pasmerkimymo myriop. Toliau matantieji žmonės jau nepakenčia tokių prajovų.

Socialistai išvarė Kutrą iš Sąjungos, o demokratiškesni tautiečiai pasipiktino (J. L." No. 4—5) "V. L." Reikia atminti, kad kuomet už kalno audra siaučia, tai apie kalną varnos kranksia. Kuomet pirmėiviai už pypkę tabako niaunas, tai kunigai pasikišę kieliką už juostas atsišaukimus rašo, spausdina.

Išbandymui savo "gabumų" pasipiešė, pasikoliojot, o visuomenė išnešė nuosprendį ir baigta.

Turim atmint, kad kur du pešasi, ten trečias pasinaudoja. Apsizvalgykim, pamatysim, jog kunigai surado tvoroje skylę ir rausia, knisa lietuvių visuomenės daržą. Neužmirškim, kad jie sukels ir vėl didelį žvejojimą, jei panorėsim sutvarkyti naminius reikalus išvartydami deglają už tvoros. Jie dabartinę lietuvių meksikoniškos politikos suirutę jau daug pasinaudojo. Laikraščiai, su kuriais dar skaitosi visuomenė, turi išvien pareikalauti negimusio "Gurbo" rašėjus apiešti brookliniškę Meksiką ir atnaujinti pirmeivių santaiką! To reikalauja naminė tvarka ir laikraštinė etika. Užerštoj atmosferoj kvėpuoti negalima.

Pr. S. Žmogus.

Pirmas Vakar
Surengtas Laisvos Jaunuomenės Muz. Dramos Draugystės
Ned., Rugsejo-Sept. 5, 1915
M. MELDAŽIO SVETAINEJE, 2242 W. 23rd St.
Pradžia 6 val. vakare Inžanga 25 ir 35c
Stato scenoje viešo veiksmo juokų. Parašė J. Uktverio
"Aktorius Sudegusio Teatro"
Su Dainomis ir šokiais

Neujavedžių Atidai
PIGIAUSIOS FOTOGRAFIJOS CHICAGOJ
60 dienų tikslai 60
Mano didelis sumanymas kainų ant visokių vestuvių paveikslų — kuo tik ne perpus kainos. Užtaigi apsimoka ir iš toliau pas mane atvažiuoti ir bemaž \$2.00 ant kiekvieno tuzino sušėdyti.
Dovanos visiems ir visą darbą gvarantuojau.
JOHN P. RASHINSKI
Dvi galerijos: 3213 S. MORGAN ST., ir 665 W. 18 St.

STERLING LUMBER & SUPPLY CO.
"KIEMAI, KURIE UŽLAIKO MATERIOLĄ"
Generalis kiemas 119th Halsted iki Peoria Sts.
Išdirbėjį geriausio medinio materiolo. Mes užlaikome visokią materiolo statymui namų ir storių, ir parduodame daug pigiau negu visi kiti. Taipgi paslaute namus.

Lietuvių žemės korporacija
Pasiūlo aprubežiuotą skaičių savo šerų Lietuviams, norintiems indėti pinigų į tą korporaciją. Šėro kaina \$10. Suma gali būti ištraukta trumpam laike. Uktverio žemių reikalavimai dauginasi ir šerų kaina greitai laike pakils. Ši korporacija užsiima supirkinėjimu ir pardavinėjimu ukų ir žemės, stengiasi pastumėti priekin lietuvių kolonizavimą ir jei bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kas link pirkimo šerų arba ukų.

United Land & Investment Company
127 N. DEARBORN ST., ROOM 808 CHICAGO, ILL.

PRANESIMAS VISUOMENEI.
Didelė EKSKURSJA į Lietuviską Koloniją Arkansas 7-tą dieną Rugsejo-Septemb. Bus parduodamos sekancios išdirbtos farmos ir taipgi nedirbtos žemės pigiai ir ant lengvų išmokėjimų.
16850. 160 akry; 70 akry aremos, apsta visokiais javais, kornais, bulvėmis, a-ta visokiais javais, kornais, bulvėmis, a-dinkai, taip kad galima pirkti dom ir padaryti geras dvi farmas. Geri sodnai arti lietuvių fermerių, 2 viorštai iki miesto ir geležinkelio. 8 karvės, 2 arkliai, 1 kumelys, 1 bulius, 17 avių, 14 kiaulių. Visokie padarai ir visokios mašinerijos. Žemė lygus laukai, visa aptverta dratine tvora, geri sodnai, geras šulnis su cistua vandeniui. Parsiduoda pigiai ir ant lengvų išmokėjimų.
16851. 80 akry, 30 akry aremos, geri budinkai, gražūs sodnai. Žemė juodžemis su moliu. 1 viorštai iki geležinkelio stoties, arti lietuvių fermerių. Žemė apsta kornais, bulvėmis ir kitokiais javais. 3 ger arkliai, 1 kumelys, 1 mulas, 4 karvės, 5 kiaulės ir visokių paukščių; visokių padargų ir mašinerijų, taip kad nieko daugiau nebereikia pirkti, visko yra i valias. 16852. 80 akry, 50 akry aremos, likusi —geras miškas ir gera ganykla, visa aptverta, geri budinkai, maži sodnai, graži upė plaukia per tą farmą. Žemė lygi—juodžemis maišytas su žvyriumi ir moliu. Žodžiu sakant, žemė tinkama del visokiųjavų, kaip kviečių, rugių ir kitokių auga ly.
16853. 160 akry, 6 viorštai iki geležinkelio ir miestuko. Namas prastas, bet dar galima gyventi. Staldas taipgi mažas, bet aptaisius yra galima gyvulus laikyti. 16 akry sodnas, tai yra galima iš vieno frukty daryti gerą gyvenimą ir pinigų. Geras šulnis su cistu vandeniui. Žemė pusė lygios, antra pusė banguota.
Kas mano pirkti sau kavalą žemės, tai yra veltina nepareisti šios progos, nes tokia progą retai pasitaiko. Ant minėtų farmų mes užtikrinam, kad kiekvienam patiks gyventi. Ir mes norėtum, kad šias farmas nupirktų lietuviai, nes jos randasi šalia lietuvių ukininkų.
Del platesnių žinių kreipkitės ypatisškai ar laišku, nes tos farmos bus parduotos trumpu laiku.
ARKANSAS FARMS COMPANY, 239 Railway Exchange Bldg., Chicago, Ill.
Phone Wabash 361.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by
Lithuanian News Publishing Company,
Inc. Address: Naujienos, 1840 S. Halsted
St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1594

Entered as Second-Class Matter March 7,
1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under
the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Firmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
šitas li Chicago kasdien. Iškirkiant Nedė-
liomis.
Išleista Naujienų Bendrovė.

Prenumeros kainos:

Chicagoje — per išnešiojimus 12 cen-
tų savaitėje. Paštu siunčiant, Chica-
goje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams ... \$5.00
Pusei metų \$3.00
Erim mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00
Savienų dienraščio numerų kaina 2c.
Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1594.

Asmeniškai pasikalbėjimai su Redak-
cija tikiti šio laikraščio dienomis nuo 5
iki 5½ val. vakaro.

Redakcijos Straipsniai

KUNIGŲ ĮSIGALĖJIMAS LIETUVOJE.

Kodėl primeiviškoji lietuvių visuomenė Amerikoje išreiškė neuzsitikėjimą "Lietuvių Draugijai nukentėjusiems dėl karės šelpiti," kada išgirdo, kad ji pateko į kunigų ir jos pataikunų rankas?

Todel, kad jie-manė, jogei su tos organizacijos pagalba kunigijai labai sustiprins savo interkme Lietuvoje.

Su šita nuomone daugelis nenorėjo sutikti.

Vieni sakė, kad nukentėjusių nuo karės šelpimas yra nepartyviškas dalykas, ir todėl amerikiečiams turj nerupėti, kas vadovauja organizacijose, kurios tuo dalyku užsiima; jų pareiga esanti tikti kuodaugiausia aukų surinkti ir nusiųsti į Lietuvą.

Antri vėl sakė, kad Lietuvių Draugija esanti bepartyviška įstaiga. Ji atstovaujanti visą Lietuvos visuomenę, norinčią dalyvauti šelpimo darbe, ir joje neįsitemk tikti tokie nenuoramos, kurie patys mėginę pakreipti Draugiją į savo partyviškas vėžes.

Šiandie mes spausdiname žinomos lietuvių rašytojos, p-ios Zemaitės laiška, kuris rodo, jogei tiesa buvo ir tebėra Lietuvių Draugijos priešų, o ne jos užtarėjų pusėje.

Nukentėjusių nuo karės šelpimas turėtų ištiesy būti bepartyviškas dalykas, bet kunigų užvaldytosios Draugijos rankose jisai pavirto partyvišku, net siaurai partyvišku dalyku.

Kuniginis komitetas, kaip sako gerbiamaoji rašytoja, šelpia tikti tuosius, kurie jam rodosi ištikimais; BEDIIVIAMS JISAI PASALPOS NEDUODA. Mesgi žinome, kas yra "bedievis" kunigų supratime: bedievis yra tas, kuris priešinasi kunigams. Taigi, kunigai vartoja Draugiją kovai su savo politiskais priešais ir savo pozicijos sustiprinimui.

Bet jie pavergia ne tik liaudį su pagalba tos labdaringos įstaigos; jie paverka ir inteligentus, visuomenės veikėjus, liaudies vadovus. Daugelis, kaip p-ia Zemaitė liudija, net ir kunigijos priešų slepia savo pažvalgą, kad tik gautų šiltą vietelę po komiteto sparnu. Ten, mat,

nukentėjusius nuo karės žmones šelpia kapeikomis, kaip ubagus (atsiminkite garsiasias 8 kapeikas!), o komiteto pasiuntiniai ima puikias algas ir gerus atlyginimus už kiekvieną pasikrutinimą. Kam-gi nemalonu šiuo sunkiu laiku gardžios duonos kąsnis turėti!

Kada Lietuva išbris iš kruvinųjų karės pelkių, tai jai reikės vilti ant savo pečių ne tik tai sunkią karės bėdų našta, bet ir kietą įsivyravusios kunigijos jungą. Klausimas da: katra tų dviejų blogybių yra aršesnė?

APŽVALGA

MERGINŲ ISNAUDOJIMAS.

Rankpelnio 33-čiam numeryje paskelbta keletas trumpų paveikslėlių, parodančių, kaip lietuviai biznieriiai Didžiojoje Britanijoje elgiasi su savo darbininkėmis. Štai vienas jų:

Kreipavičius buvo pirmas Londono siuvėjų "gauneris." Visą laiką lietuviai pas jį dirbo. Ypatingai jam patiko "grinorės" merginos. Jos dirbo ir uždyką, bile gavo vietos atsigulti ir kiek pavalygti. Užmokėstis seniau buvo visai nežinoma daugeliui merginų: nebuvo tos mados, kad už darbą mokėtų! Biznieriiai darė didelę "mielaširdystę," kad merginą priimt ir davė jai darbo. Iki mokeskis įėjo į madą, tai gerbiama biznieriiai spėjo pralobti. Ir mylėjo tie tautiečiai, geriausi katalikai, tas merginas: mylėjo dieną batų užpakalį, o naktį bučiu. Aš tai gerai žinau, nes pati buvau apdovanojama tom "loskom" pono Z.

Dabar merginų darbo sąlygos bent-kiek pagerėjo. Kai kurios uždirba "bizės" laiku net iki 30 šilingų, bet po 12 porų kelinių nešasi namon ir dirba per naktį. "Sleko" laiku užtenka 5—10 šilingų.

B. Varguolė.

Kita mergina, Marijona B., rašo šitaip apie antrą tautišką biznierių:

Vienas lietuvis "gauneris" J. (priemiestyį gyvena) turėjo parsigabenes iš Lietuvos merginą. Laikė uždarę, niekur neleido išeiti, nė su nieku susėiti. Taip ji išbuvo, regis, apie trejus metus. Vieną kartą buvo išbėgęs, bet tas "geradėjas" J. pasivijo. Susigrąžinęs namon, smarkiai sumušė. Antrą kartą ta mergina "pasivogė" drabužius ir išvažiavo į Londoną: savo neturėjo tokių, su kuriais būtų galima gatvėj pasirodyti.

Julė Violeta pasakoja apie trečią tokį biznierių:

Silvestowne biznieriūs N. taipat buvo parsikvietęs iš Lietuvos merginą, ir laikė ją, kaipo didžiausią nevalniukę. Ji turėjo dargi tokius darbus dirbti, kaip arkliui kojas mazgoti. Maišus skalbti... Dirbo, dirbo mergina, kol ji pamišėlių namus nepakliuvo.

Kitas bendradarbis tame-pat "Rankpelnio" numeryje rašo, kad biznieriiai siuvėjai Didžiojoje Britanijoje mėgsta gabenties darbininkės iš Lietuvos. Jie nusiunčia joms pinigų kelionei, o paskui verčia jas už vieną tiklat duoną ir guolį dirbti per metus ir dvejus laikus.

BJAURUS SIUNDYMAS.

Kad nuvertus nuo savęs atsakomybę už rusų armijos nepasisekimus, karės vyriausybė ir jos pakalikai leidžia bjaurius paskalus apie tai, kad buk žydai išduoda rusus ir tarnauja vokiečiams. Paryžiaus laikraštis "Naše Slovo" paduoda platesnių žinių apie vieną tokį paskalą.

Oficialiame šiaur-vakarinės armijos organe "Naš Viestnik," o paskui ir oficialiame valdžios organe "Pravitelstvenni Viestnik" buvo paskelbtas sekamas pranešimas:

Kužių miestelio (Kauno gub.) žydai paslėpė savo sklepuose buvusius čionai sužestus vokiečių kareivius, užtvėdami tai prieš rusų burio vadovą pulkininką Vavilovą. Naktį žydai išleido vokiečius iš sklepų ir visas burys su Vavilovu buvo judošiškai vokiečių išmuštas. Su išdavejais žydais pasielgta sulig visu karės laiko įstatymų as-trumtu, o kiti žydai išsiųsti į tolimas vietas."

Valdžia padarė to atsitikimo tyrinėjimą ir atrado, kad:

Kužių miestelyje yra tikti trys namai, priklausantys žydams; visame miestelyje ne pas žydus, nė krikščionis jokių sklepų nerasta; šiaur-vakarinės armijos oficerių su-rašuose pulkininko Vavilovo nėra nė gyvo, nė mirusio; nė vienas Kužių žydas nebuvo nė apskritai teisiamas už išdavystę; atvykęs su rusų kareivių buriu, oficeris su savo pagalbininku apsigyveno žydo Kybarto namuose, ir šis davė rusų oficeriams tikriąsias žinias apie buvusius čionai vokiečius ir perspėjo juos, kad vokiečiai gali neužilgo vėl atnaujinti judėjimą toje apielinkėje; po kurio laiko vokiečiai ištiesy atnaujin-o artilerijos ugnį, nuo kurios užsidegė Kybarto namai; rusų burio viršininkui paliepus, kareiviai padėjo Kybartui išsikraustyti iš degančio namo. Gyvenusieji Kužių miestelyje žydai padėjo nuo vokiečių suvių kartu su rusų buriu ir visą kelią naudojosi burio viršininko globa ir kareivių pagalba už tą gerą, kurį jie padarė buriui miestelyje.

Reiškia, tyrinėjimas parodė, kad žinia apie Kužių žydų išdavystę buvo grynas melas, o vienok skelbė valdiški organai, kurstydami žmones prieš žydus.

ANGLIJOS ANGLIAKASIAI NEBESTREIKUOS.

Darbdaviai sutiko pakelti algą viršutiniams darbininkams.

LONDONAS, rugs. 1. — Oficialiai paskelbta, kad Pietinės Valijos angliakasiai susitaikė su darbdaviais ir 200,000 angliakasių streiko nebus.

Pasiliko senoji mokesčių skalė, išdirbta arbitracijos teismo, kuriame dalyvavo pramonės tarybos pirm. W. Runcman. Tik darbdaviai pražadėjo pakelti algą inžinieriams ir viršutiniams darbininkams, kuriems arbitracijos teismas nepakėlė algos.

BERLINAS, rugs. 1. — Konstantinopoliaus pranešama, kad iš 100,000 angly, dalyvaujančių atakose ant Dardanelų, nuo 6 d. rugp. anglai netekę 30,000 kareivių.

Skaitytoju Balsai

(Už nuomones, išreikštas šiame skyriuje, redakcija neatsako.)

DELEI SOCIALISTŲ PASALPINĖS DRAUGIJOS.

Nesenai perskaičiau "Nau-nose" straipsnį tulo *Ne avis*. Autorius pakelia minėtame straipsnyje klausimą, ar never-tėtų lietuviams socialistams ir jiems prijaunantiems žmonėms sutverti socialistų pašalpinę draugiją Amerikoje. Kalbamas straipsnis man labai patiko ir aš manau, kad daugelis atkreipė į jį dėmą.

Tokia draugija būtų labai naudinga. Kiek man teko pa-tirti jai ir ateitis būtų, nes ir pašaliniai, ne vien socialistai jos pageidauja.

Dauguma iš mūsų priklauso ir įvairius draugiškus ratelius arba tautiškas draugijas. Bet kas mums iš to? — Juk daugelis tokių tautiškų draugijų nuo-lat ir nuolat virsta bažnytinėmis.

Nekuriams gali tai netiesa iš-rodyti, bet taip ištikrųjų yra. Gyvendamas Mass. valstijoje į-stojau tautiškon draugystėn. Pusės metų ten neišbuva, kaip jau ji virto bažnytine. Kiek laiko prasilinkus įstojau kiton — bet ir toje pražėjo kil-ti nesutikimai. Palikęs savo "draugus" besipešant atvika, Chicago. Nesinorėjo net be-stoti kokion nors draugijon. Keli draugai tečiaus įkalbėjo i-sirašyti vienon. Gerai — išsi-rgiaus žinias apie buvusius čionai vokiečius ir perspėjo juos, kad vokiečiai gali neužilgo vėl atnaujinti judėjimą toje apielinkėje; po kurio laiko vokiečiai ištiesy atnaujin-o artilerijos ugnį, nuo kurios užsidegė Kybarto namai; rusų burio viršininkui paliepus, kareiviai padėjo Kybartui išsikraustyti iš degančio namo. Gyvenusieji Kužių miestelyje žydai padėjo nuo vokiečių suvių kartu su rusų buriu ir visą kelią naudojosi burio viršininko globa ir kareivių pagalba už tą gerą, kurį jie padarė buriui miestelyje.

O gal da ne vienas paklaus, kodėl gi negalima būti bažnytinėje draugijoje? — Atsakymas: bažnytinėje draugystėje pri-klausant verčia tavę atlikti vė-lykinę išpažintį, būti pilnu pa-rapijoniu, arba aiškiau tariant — užsimokėti šešis dolerius kunigui. Kitaip liksi išmes-tas iš draugijos.

Draugai darbininkai ir dar-bininkės, mes ne kartą, išsirei-škiamė, kalbėdami apie savo tėvus ir tėvų tėvus, kad jie bau-džiauos junga nešė. Daugelis mūsų šiandien kovoja, kad juo tolyn, tuo daugyn laisvės įgijus. Mes už tą laisvę kariaujame va-rydami agitaciją politišką ir e-konomišką. Bet to negana. Kiekvienas mūsų žingsnis, kiekvienas pasijudinimas turi būti padarytas su išrokavimu, kad gerai atsilieptų į tą kovą. Ir todėl mes privalome turėti ne vien kuopas, ratelius, bet ir pa-salpines, kaip ir kitoniškas, draugijas.

A. Akeičius.

NEMATO SAVO KLAIĐŲ.

Nekurie žmonės greit paste-bi kitų klaidas, bet savo — nie-kuomet. Pavyzdžiui, girtuo-klis arba kazirnikas greit pa-mato ir nupeikia tuos, kurie pi-nigų eikvoja pirkinėjimui merginoms dovanų ir kitiems bereikalingiems tikslams. O tie pastarieji vėl lengvai patėmia girtuoklius ir kazirnikus ir stebiasi iš jų neįsimintingo pinigų eikvojimo. Žodžiu vi-

si jie vienį antrus peikia, vienį antrų klaidas rokuoja, tečiaus tuo pačiu laiku ir visi tas pa-čias klaidas daro. Kodėl? To-del, kad kiekvienas jų žiuri tik į kitus, bet į save neatsižvelgia. Per tai kitų klaidas beskaitant nebėra laiko savųjų pastebėti. O nepastebėjus negalima jų ir išvengti. Ir taip, tokie asme-nys amžinai klaidžioja. Tiesa retai tėra neklystančių žmo-nių, neekvojančių be naudos pinigų; bet kas žiuri daugiau į save negu į kitus, tas greit savo klaidas pamato, o pamatęs, ži-noma, jų vengia.

Yra da ir kitokios rūšies žmonių, butent kurie kitus žė-mina, o patįs augštinas, saky-dami: "Tas žmogelis yra tam-sunas, — nemoka nei skaityt, nei rašyt. Bet pažiūrėjus į tą, kuris taip sako, pasirodo, kad jis nors ir moka skaityti ir ra-šyt, bet nieko nei skaito, nei ra-šo. O kitus visgi pajaukia už neapsišvietimą.

Nors ir aš nėsu neklaidingas, bet patarčiau tiems, kurie savo klaidų nemato, — nepeikti ki-tų tol, kol patįs savo klaidų ne-prašalina. Ypač tol kitų ne-liudyti, kol patįs neišvengs didžiausio blogo, butent girtuo-klystės, girtuoklystė kenkia ne tik tiems, kurie ją praktikuoja, bet ir kitiems; net ir tiems ku-rie gatve eina.

Todel šalin girtuoklystę.
A. Garbukas.

Lietuviškos "konservatorijos"

Vardas *konservatorija* yra vartojamas pavadinimui įstai-gos, kurioj studijuojama garso ir balso ypatybės, muzikos ir balso istorija, filosofija, prak-tika ir kiti dalykai. Konservatorija yra muzikos ir balso uni-versitetas. Jei bus reikalas, aš nurodysiu pilnai, kokie dalykai yra mokinami konservatorijoj. Kad uždėt ir vest konservatori-ją, reikia turėti ne paprastus dainininkus ir muzikantus pro-fesoriams, o specialistus kiekvienoj šakoj. Vienas žmogus, kaip gabus jis nebūtų, nepa-jiegs duot lekcijas visuose da-lykuose, nes jis neturės nė lai-ko, nė gabumo, nė ganėtinio ži-nojimo aiškinti visus dalykus. Ar ne juokinga būtų, kad vienas šiupnas ar kitas daktaras imtų ir apskelbtų, jog jis uždė-jo medicinos universitetą ir vie-nas mokina visas šakas. Jeigu jau universitetai ir konservato-rijos būtų tokiais paprastais da-lykais ir jei kiekviena ypata ga-lėtų atsidaryt savo universite-tą, tuomet universitetų ir kon-servatorių būtų daugiau, negu skalbiniųčių, ir diplomuotų žmonių skaitluis tikrai viršintų nediplomuotuosius. Bet ka-dangi augštesni mokslai pasie-kiami tik gerai suorganizuotose mokyklose, kur randasi daug į-vairių specialistų, visokie pa-rankumai ir įrankiai, kur vis-kas vedama sistematiškai ir nė vienas negali gaut diplomo be išmokimo ir išlaikymo egzami-ni iš žinomų dalykų prieš jų žinovus, tai universitetai ir kon-servatorijos nesimėto ant visu-skersgatvių. Mes turime gana žmonių, užbaigusių medicinos, inžinerijos, advokaturos ir ki-tus mokslus ir nė vienas jų da-neapskelbė, jog atidarą univer-sitetus ir išduoda diplomus. Tiesa, muzikantai ir daininin-kai yra laimingesni už daugelį kitų profesijų, nes valstija ne-reikalauja nuo jų laisnio, todėl nors kiek ant armonikos pra-

mokęs pabirbint gali turėti dip-lomą, jei kas jam duos, ir va-ryt savo amatą. Juk ir be dip-lomo jis gali tai daryt.

Ant laimės tulose valstybėse valdžia neleidžia priimt į kon-servatorijas žmonių be žinomo mokslo laipsnio ir reguliuoja konservatorijos vedimą, kitose valstybėse patįs augštesnio mo-kslsio muzikai ir dainininkai ne-drįsta daryt augšto žinomos į-staigos vardo pavadinimui šio-kios tokios muzikos ar dainos mokyklėlės. Negalima tikrint, kad ir pas kitas tautas neatsira-stų biznierių, kurie bile ką da-ro dėl dolerio arba garbės. Pas lietuvius pirma nesigirdėjo, kad kas atidarytų universitetą arba konservatoriją. Bet pas-taruoju laiku konservatorijos ėmė smarkiai dygt. Reikėtų džiaugties, jei jos būtų tuo, ką jų vardas reiškia ir ko jis reika-lauja. Musų konservatorijos susideda iš vieno "profeso-riiaus," kuris veda viską, arba iš kelių paprastų muzikantų, griežiančių lietuviškose vestu-vėse ir jokio specialio mokslo meno srityje neturinčių. Tai daugiau, negu juokinga. Vie-nok tulas laikas atgal aš mačiau nekuriuos laikraščius labai en-tuziastiškai kalbant apie lietu-vių tokį pakilimą, kad net savo konservatorijas jau įstengia ati-daryt. Leiskime, neperseniai Chicagoj vienas lietuviškas kle-rikalas sumanė įvairius muzi-kos instrumentus pardavinėt. Prisikrovė savo krautuvę gra-fofonų, armonikų, buhnų, du-dų ir kitokių instrumentų, ži-noma, tai prasciausias rūšies daiktai. Į konservatorią sto-jantis mokinys jau turi but tiek išlavintas, kad jis suprastų, jog panašioms smuikoms ir instru-mentais tik lietuviškose vestu-vėse vieta. Tečiaus kad biznis eitų geriau, pasiseka jam gaut keletą paprastų vestuvių bir-bintojų ir apskelbia, buk jis at-idaręs konservatorią. Žinoma, atsiranda nežinančių žmonelių arba lengvatikių, kurie eina ir perka armonikas, grafononus ir kitus instrumentus pas musų tautietį, tikėdami gaut diplomą kada nors iš lietuviškos konser-vatorijos.

Reikia tikėtis, neužilgo kiekvienas lietuviškas armonikos mėgėjas, kiekvienas lietuviškų šermenų giedorius atidarys sa-vo konservatorią.

Kiek ma nyra žinoma, Ame-rikoj neturime nė vieno pilnai užbaigusio bile kurią pripažin-tą konservatorią žmogaus (tu-rime M. Petrauską. Red.), te-čiaus "konservatorių" jau tu-rime keletą. Matyt, mūsų dak-tarai, advokatai, inžinieriai ir kiti yra kur kas daugiau neran-gus žmonės už meno mylėto-jus, nes jie nesiskubina atidaryt universitetus. Jeigu pas mus konservatorijas pradės atidaryt vienas žmogus arba burelis ves-tuvyninkų muzikantų, tai jų var-das nekiek augščiau nužengs už saliuono įstaigų.

Papilietis.

WASHINGTON, rugs. 1. — Iš Liverpool pranešama, kad kiekvių pojurinįs laivelis, pa-skandinęs laivą Arabic, liko pa-skandintas angly patroliaus lai-vo. Galbut kad komando-to-jas su įgula žuvo.

Iš Berlino pranešama, kad laivelis galbut yra paskendęs.

EL PASO, Tex., rugs. 1. — Me-xikiečių generolas Orozco, da-lyvavęs daugelyj Mexikos revo-liucijų liko vakar nušautas per-sišaudyme su Amerikos karei-viais.

Mušis įvyko Orozco su savo banda užpualus Dick Love far-mą.

JAUNUOMENĖS SKYRIUS

"Naujienu" 204 numeryje, Jaunuomenės Skyriuje, tulas Nauraitis aprašinėdamas jaunimo išvažiavimą, kuris atsibuvo 22 rugpjūčio š. m. Jefferson'i giriose ne visai teisingai pranešė. Korespondentas rašė kad pirmas kalbėtojas, ponas M. Juška, savo kalboje nurodinėjęs naudingumą šitokių išvažiavimų.

Čia tai ir buvo neteisingai pasakyta. Ponas Juška kalbėjo ne apie išvažiavimą, bet apie "varžymą laisvės." Matyt, kad p. Juška savo kalboje norėjo sukelti neapykantą tarpe jaunimo prieš VIII rajoną. Taigi aš čia trumpai jo kalbą ir paminėsiu.

Perstačius tvarkos vedėjui p. Jušką ką nors pasakyti, pastarasis pranešė, kad nežinao kas kalbėti. Bet paskui sako: "Jeigu prašo kalbėti, tai reikia kalbėti."

Iš pradžių p. Juška pasakoja apie savo kudių dienas, kaip jis budamas kudių, da Lietuvoje, motinai kartą kur tai prasišalinus, užlipęs ant augšto—ten, kur vyštos tupi—ci garėtų. Tėčiū, kaip sykis ji ten surado motiną ir, esą nepaglostė. Iš to atsitikimo kalbėtojas padarė maž daug šitokių išvedimų: da, girdi, kudių budamas troškau laisvės, bet ji buvo suvaržyta ir negalėjau jos ragauti. Paskui, atvykau Amerikon, manydamas laisvę rasti, — bet ir čia jos nėra. Pavyzdžiui, nors ir šandien: susirinko jaunimo būrelis ant tyro oro pažaišti, pasilinksinti. Bet štai ir ateina iš burio, kame susirinko draugai kvieisti VIII rajono, vartyti mus ant prakalbų; neduoda, esą jaunimui liuosai pasilinksinti (VIII rajonas irgi ten pat netoli turėjo išvažiavimą su gana margu programu). Toliau p. Juška pradėjo šaukti, tegul nevaržo mus (suprask — susirinkusių) savo prakalbomis arba mišiomis (rajo tukiuose išvažiavimuose ETAOI programu). Jaunimui, girdi, tukiuose išvažiavimuose reikia li. ga žaist, žaist ir žaisti.

Bereikalo p. Juška užsipuola ant VIII rajono draugų. Juk niekas nevarė jo į prakalbą. Tame išvažiavime, kur ponas Juška dalyvavo, buvo ir didžiulia VIII rajono narių. Tad, supranta, ir atėjo pranešti draugams, kad programą, jau prasidėjo. Kame gi čia laisvės varžymas?

Keisčiausia atrodo tai, kad kalbėtojas nepripažįsta jaunimui naudingumo prakalbų ir programą vadina "mišiomis." Tuo tarpu patsi atsistojęs karštai mišias laikė. Jeigu jau prakalbos nenaudingos, tai kam da pačiam tad šnekėti?

Al. Audickas.

IS JAUNUOMENĖS GYVENIMO.

27 d. rugpjūčio "Jaunimo" organizacija turėjo diskusijas temoje: "Ar reikalinga jaunimui meilė?"

Diskusijos pavyko vidutiniškai. Tik vienas nemalonius dalykas pasidėmė: ginčiuose jauni užsipuldinėjimai vienu ant kitų ir tuo sukelta netvar-

ka, kuri, iš šalies žiūrint, labai keistai išrodė. Matėsi, kad nekurios ypotos tarnauja jaunimui tik garbės dėlei.

Užsibaigus diskusijoms drg. Mankus davė įnešimą, kad nedėlioje parengti išvažiavimą girusna. Nekurie susirinkusieji sukėlė netvarką ir nedavė to dalyko apkalbėti. Taipgi ir su balsavimu to sumanymo pasielgta nelabai teisingai.

Jeigu taip "Jaunimo" vedėjai elgiasi, tai sunku tikėtis organizacijai geresnės ateities.

Klumpakojis.

JAUNIME JIESKOKIME TIESIŲ KELIŲ.

Pažvelgus į mūsų viešąjį gyvenimą, metasi į akis ne labai džiauginanti apsi-reiškimai. Tarp daugelio kitų negeistinių dalykų pirmą vietą užima iškraipymas teisybės, užsipuldinėjimas vienu ant kitų ir bereikalingi ginčai. Vietoj to kad rankas pasidavus vi-siems žengti tiesių kelių, mes palaikome vieni antriems "j ausi." O juk visų mūsų yra vienas tikslas: apsišviesti, pakilti dvasioj, prisirengti prie šviesaus rytojaus.

Mes, Amerikos darbininkai, kenčiame vargus, nelaimės ir badą, o Europos žmonės savo liepsnojančioj šalyj kraujuose ir asarose plusta. Del ko? Del godumo kapitalistų.

Kur tas ramumas kurio visi taip trokšta? Kur žmogaus tiesos? — Šitą laimę naudojasi labai maža dalelė žmonių. Gi visa liaudis vargo naštos nepakelia. Vyrai, moteris, net ir maži vaikai dirba nuo ankstyvo ryto iki vėlam vakarui, tik kad duonos plūtą užsidirbus, kad nuo bado apsigynus. Kuomet tie kurie darbininkams tą plūtą numeta, pertekliais apsi-krovę, nieko neveikdami linksminas per dienas ir naktis puikiausiose rumuose, nesumanydami kaip užgančindint savo palaidus jausmus.

Kuomet tinginiai taip laidokauja, tai darbininkai laužo sau galvas apie rytojaus dieną, jų viso gyvenimo idealas — tai pilvo reikalai. O kur tobulinimas proto? plėtojimas sielos? Augštesni pajautimai? Tas viskas darbininkui svetima.

Mašina, prie kurios darbininkas pririštas bejauslė; ji nereikalauja, nuo darbininko nei prakilnos sielos, nei augštesni minčių, nei tobulo proto. Užtenka žinoti kaip ją pakelti ir nuleisti. Darbininkui terupit — darbas atlikti. Tokis darbininkas yra bejauslis — jis yra mašinos šlankas. Iš tokių tai asmenų susideda dauguma mūsų visuomenės.

Bet mes jaunimas, stengimės suprasti jog mes nėsamė turtuolių mašinomis, o supratę parodykime jiems, kad mes tomis mašinomis nenorime būti ir nebebusime. Laikas ir labai laikas jau mums tą padaryti, nes juk jau tie mūsų "geradarai" privėdė mus prie liepto galo. Ilgai mes tylėjome ir klausėme jų "komandos" ir štai ko susilaukėme: viena pusė žemės kamuoliu krauju pramirkusi, o antra — bado šmėklomis nustatyta. Krizis

eina didin; milijonai darbininkų kilnoja iš miesto į miestą, prašydami išmaldos, o nežaudami nekurie patis bando imties, kad apsigynus nuo bado, bet užtai tampa apvaginti ir į kalėjimą įmesti.

Taigi, jaunime, vietoj bereikalingai ginčyties ir kivirčties jieskokime teisybės, o surasime, nes ji yra su mumis.

J. Brijuinas.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

Mūsų korespondentų Pranešimai.

RUOŽAI IS NEWARKIEČIŲ GYVENIMO.

Jau kad garsus tūi garsus mūsų Newarkas, tiesiog stebinantis akvyų tėmytoją atsitikimais. Nespėjo nutilti gandas kruvinos Paukštelio tragedijos, kame gyvuliškų, žemų instinktų geidulius susimaišiusių su ekonominiu klausimu, išrišo revolverio kulka, kaip štai vėl sujudino visuomenę E. Bugailiškaitės sauzudystė, kame ir vėl revolverio kulka buvo paskutiniu gyvenimo aktu. To neužtenka.

Štai šiomis dienomis vėl išplaukė viršun baigus, sujudinant visą dorą žmogaus esybę, atsitikimas. — Tulas jaunas vyrukas, kurio pavardės čia neminėsiu keletą mėnesių žagino vos tik 9 metų savo pusseserę. — Tai yra kraštas nedorybės! Toliaus nebėra kur eiti. Tas vyrukas sugėdino net gyvulius, kurie niekuomet nežagina savo mažų vaikų.

Stačiai nesinori tikėti panašioms dalykams. Bet deja! — Faktas pasilieka faktų.

Aš nežinau ką būtų padarę parapijonis ir vietinis garsus doros monopolščikas klebonas, jeigu tas vyrukas būtų buvęs iš vietinės L.S.S. 11 kuopos. Gal būtų visus į pragarą pasiuntęs, gal būtų sukėlęs didžiausį tirganą prieš netikėjus... Bet nelaimė! — Tas žmogus-gyvulys paeina iš jų pačių tarpo — tai visų gerbiamas "vytis," "apsi-svietęs" geras katalikas, linkantis bažnyčiai šventą, atliekantis išpažintį, tikintis į Dievą, sakramentus ir užgrabinį gyvenimą; pažįstantis didybę paleistuvavimo nuodėmės. Užtat žmogus nieko ir nepasiliko daugiau kaip vien-tylėti. O tylėti jte moka puikiai. — Tyli dangus, tyli žemė. Tyli klebonas su parapijonimis, tyli net nukriaustuosios mergaitės tėvai, davusieji kuoramiausiai prasišalinti iš Newarko begėdžiai, i-dant kartais nepasiektų jo rustybė Dėdės Samo.

Nenoroms kyla klausimas: kas yra priežastis gimdanti gyvenime tokius žvėriškus apsi-reiškimus? kas yra kaltas tame?

Aš nekaltinu čia bažnyčios, nekaltinu nei "vyčių," — svarbiausia priežastis guli daug gi-liau — tamsumas — neperre-giamas tamsumas žmogaus, y-ra priežastis viso pikto. Tamsumas yra lopšys visokių reli-gijų, prietarų ir visų bergždžių organizacijų. Tas pats tamsu-mas neduoda žmogui išsivystyti iš pančiuojančių jį gyvuliškų žemų instinktų, kurie stato jį ant vieno laipsnio su keturko-jais.

P. K.—kas.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS"

DIDELE DOVANA

Nebo pakello priešakys vertas 10 pinigais

Visas Kuponas vertas 10 pinigais

Visas Kuponas ir pakello priešakys turi tą patį vertę. Gali būti išmaišomi į pinigų arba į vertas dovanas.

(Ši dovana bus duodama iki Dec. 31, 1915)

Aukaukite Lietuvos Šelpimo Fondan

Telephone Drover 5602.

Brolių Sarpalių Orchestra

Geriausio Orkestra Chicagoje, kuri užga-nėdina publika. Griežia naujausias ame-rikoniskis ir europiskis šokius. Draugys-tės, kurios rengiate balius, teatrus, kon-certus ir t.t., jeigu norite pirmos klesos muzikos, meložiui kreipties prie mangs.

DIREKTORIUS V. P. SARPALIS 3259 So. Halsted St., Chicago, Ill

Oleko Mokykla

Mokinama: Angliškos ir Lietuviškos kalbų, Aritmetikos, Knnygdystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos teisų, Suv. Valstijų Istorijos, Ahelnos Istorijos, Geografijos, Poli-tiškos Ekonomijos, Pilietystės, Dail-rašyslės. Mokinimo valandos: Nuo 8 iš ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7.30 iki 9.30. 3360 Emerald Ave., Chicago, Ill.

Kiekvienas turi tai žinoti!

M. G. VALASKAS 349 Kensington Ave. Chicago

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KRAUTUVĖ

Labai naudingos knygos už sumažintą kainą.

1. Baudžiava Lietuvoje, yra 76 pusl. už 10c
2. Chemija. Su 36 paveiksl. 116 pusl. .20c
3. Eilės Pr. Vaidiocio, 165 puslapių . .60c
4. Geologija. Su 47 paveikslais, 144 pl 25c
5. Kaip sutaisytas žmogaus kūnas 144 p. 25c
6. Kaip žmogus gyvena ant žemės 47p 10c
7. Kaimiečių kova su ponais, 60 pusl 10c
8. Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriolo-gijos, 172 pusl.50c
9. Revoliucija. Jos prasmė, priežastis ir pamatas. 44 pusl.10c
10. Socializmas ir darbininkiškas klau-simas. 39 pusl.10c
11. Vinco Kudirkos Raštai. 6 tomai tik \$3.00
12. Vanduo ant žemės, po žeme ir viršu-je žemės. 33 pusl.10c
13. Žemės Istorija. Su 19 pav. 54pl. . . 10c
14. Živilė, duklė Kartoto, frag. 118 pl 20c
15. Visos išsėsa \$5.70

Imant kartu leisti už \$4.75 ir lešas pa-siuntimo apmokėti. Adresas: M. J. DAMJONAITIS 901 W. 33rd St., Chicago, Ill

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ KRAUTUVĖ

AR SKAITAI "LAISVĖ"?

Jeigu dar neskaityt, tai tojeuo už-sirašyk arba pareikalauk vieno nu-merio pažūrėjimui. "Laisvė" yra didžiausias darbinin-kių laikraštis, nes dabar čia dvigu-bai padidinta, t. y. 8 puslapių. "Lai-svė" išėina 2 sykų per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio. "Laisvė" tepla daug naudingų straipsnių, elitių apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apart to, yra i-vestas speciališkas skyrius del mo-ru

"Laisvės" kaina tik \$2.00 metams, sei metų \$1.00. Užsieny metams 1.00. Nelaik jį, nes vėliau kaina ra si bus padidinta. Adresuok šitai:

"LAISVĖ" 183 Roebing st., Brooklyn, N. Y.

VIENATINIS REGISTRUOTAS RUSAS APIEKORIUS ANT BRIDGEPORTO

Vyrams ir Suaugusiems

Alinini Aukso Rėmuose nuo \$3.00 ir augšiau. Sidabro Rėmuose nuo \$1.00 ir augšiau. Pritaiko me alininius kiekvienam už dyka. ATMINKIT: Galvos sopėjimas, nerviskumas, akių skaudėjimas, užvilkinas ir t.t. yra vaistai įvairių ligų, kurios gali buti prasišintos gerų aki-nių prietaikymas. Ištyrinas akių nieko nekai-nuoja, jei persta arba skauda akis. Jei jos rau-donos, jei, galva sopa, jei blogai matai, jei akis silpsta, netieskkit ilgiau, o jieskokit pagalbos ap-tiektoj, kiekvienam prietaikoma akiniai uždyka. Atminkit, kad mes kiekvienam garantuojam a-kinius ir kiekvienam gerai prirenkame.

S. M. MESIROFF, Ekspertas optikas. Jei Jūs sergate ir reikalaujate patarimo arba vaistų, atiekit pas mane. Aš buvau optiekoriu Rusioj virš 10 metų. Amerikoj 15 metų. Aš duodu patari-mus DYKAI. Galiu padaryti bile kokius rusiškus vaistus. Aš rekomenduojū tiklai GERUS daktarus. Aš esu draugas žmonių. S. M. MESIROFF, 3149 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

"Kova" Savaitinis Laikraštis

Geriausias darbo žmonių draugas ir užtarėjas. Per dešimts metų savo gyvavimo ir sunkios kovos su darbininkų priešais dar neišžengė iš tikrojo kelio, kuris veda darbininkus prie gerovės.

"Kovos" kaina metams \$2.00

Ta pati kaina ir užrubežiuose. Pažūrėjimui vieną numerį prisiunčiame DYKAI. Rašyda-mi laiškus, adresuokite sekančiai:

"Kova, 229 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr. 307 W. 30th St., New York City.

KAIP PASIRINKTI BANKĄ

KADA žmogus renkasi banką savo pinigams pa-sidėti, jis visųpirmiausia žiuri, kad pasirin-kus saugiausią. Jam rupi kad pasidėti jo pinigai nežlugtų, ir kad būtų galima juos pa-siimti, kada tik nori, su nuosimčiais. Kaip vienok at-sižinoti, kuris bankas saugus, o kuris ne? O štai kaip:

Reikia žiūrėti:-

1. Kokios rūšies bankas? 2. Kaip didelis banko kapitalas?
3. Kaip didelis banko atsargos fondas palyginant jį su jo kapitalu? Atsargos fondo didumas liudija apie gerumą ir pasekmingumą vedimo banko reikalų.
4. Kokie yra žmonės valdininkai ir direktoriai?
5. Kaip senai jau bankas gyvuoja?

STATE BANK OF CHICAGO stovis yra toks (atsakant į viršų pastatytosius klausimus): — 1) Yra tai Valstijos Bankas, o ne privatinis. 2) Jo kapitalas dabar yra \$1,500,000.00. 3) Jo atsargos fondas daugiau kaip \$3,280,000.00. 4) Jo valdininkai ir direktoriai žinomi finansinia-me sviete kaip sažiningi, konservatyvūs ir patyrę ban-kininkai, turintieji daug metų praktikos vedime ban-kinijų dalykų. 5) Bankas gyvuoja jau 36 metai.

Vienas tik banko taupomasai skyrius ("Savings Department") turi daugiau kaip 35,000 depozitorų, tarp jųjų didelis skaitlius lietuvių. Kuriems lietu-viams sunku angliškai susikalbėti, jiems padeda rei-kalus atlikti dirbantieji banke lietuviai klerikai. Ban-ke galima pasidėti nuo vieno dolerio ir daugiau. Mo-kama 3 procentas metams.

BANKAS ATDARAS KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO IKI 3 VAL. PO PIETŲ. SUBATMIJOM ATDARAS IKI 2 VAL. PO PIETŲ.

STATE BANK OF CHICAGO

KAMPAS LA SALLE IR WASHINGTON STS.